

Bibliografi

Velfærdsteknologi i Danmark

2008-2014

Dokumentation

Bibliografi
Velfærdsteknologi i Danmark
2008-2014

Dokumentation

Søren Davidsen, Daniel Pryn, Mikkel H. Andersen
Roskilde Universitetsbibliotek, 2015

VIOL projektet
1. januar 2013 – 28. februar 2015

VIOL Projektet etableres i samarbejde med Roskilde Universitet og med UCSJ som projektleder og støttet af den Den Europæiske Socialfond.

DEN EUROPÆISKE UNION

Den Europæiske Socialfond

Vi investerer i din fremtid

Indhold

1. Dokumentation og metode	4
1.1 Tidsskriftsøgning	5
1.2 Emnesøgning i databaser - Regioner, ministerier og UCviden	7
1.3 Emnesøgning i Forskningsdatabasen.....	8
1.4 Referencesøgning	8
2. Forslag til implementering af bibliografi i Moodle	9
3. Screenshot af Zotero-gruppen Velfærdsteknologi.....	10
4. Litteraturliste	11

1. Dokumentation og metode

I VIOL-projektet defineres velfærdsteknologi som digital velfærdsteknologi. Dette er udgangspunktet for nærværende bibliografi over danske velfærdsteknologikilder.

Bibliografien indeholder både forskningskilder, fagbladsartikler, rapporter fra offentlige instanser, politikpapirer, lovgivning, projektevalueringer og centrale webkilder. Bibliografien indeholder ikke nyhedsartikler, webnyheder, nyhedsbreve, offentlige budgetter, mødedokumenter og data.

Omfanget af søgningen begrænser sig som nævnt til danske kilder om velfærdsteknologi og dækker tidsrummet 2008-2014, begge år inklusive. 2008 er fastsat som startpunkt, fordi begrebet her bliver en del af det politiske sprogbrug (Heilesen, 2013 s. 6).

Bibliografien er tiltænkt at indgå som ressource for UC Sjællands MOOC-kurser (jf. www.moocz.dk) og er på den baggrund udfærdiget som en søgbar database i referenceværktøjet Zotero. En fordel ved at indlejre bibliografien i et referenceværktøj er, at bibliografien er dynamisk og kan udvides. Bibliografien er tilgængelig online på <https://www.zotero.org/groups/velfrdsteknologi/items>. Andre anvendelsesmuligheder er, at man som fx ergoterapeut kan følge med i løbende tilføjelser til bibliografien via et RSS-feed klassificeret med *tagget* 'Ergoterapeut'.

Kilderne i bibliografien er klassificeret efter to kontrollerede typologier, nemlig genre (så som rapport eller bog) og profession (så som Socialrådgiver), samt en løs og ukontrolleret teknologi-kategori (så som robotteknologi). Derudover er kategorien "Velfærdsteknologi generelt" anvendt som klassifikation når der ikke er tale om professionsspecifikke kilder. Klassifikationerne benævnes herefter tags.

Professions-tags:

- Administrationsbachelor
- Bioanalytiker
- Ergoterapeut
- Ernæring og sundhed
- Fysioterapeut
- Leisure management
- Lærer
- Pædagog
- Socialrådgiver
- Sygeplejerske

De hyppigst anvendte genre-tags:

- Bog
- Forskningsartikel
- Avisartikel
- Rapport
- Webside

Bibliografien er opbygget med udgangspunkt i en systematisk afsøgning (Pors, 2014), hvor tre forskellige tilgange supplerer hinanden: Tidsskriftsøgning, emnesøgning i databaser og referencesøgning. Fordelen ved at anvende tre metoder er, at de supplerer hinanden og opvejer hinandens mangler. Tidsskriftafsøgningen tilgodeser de enkelte professionsfaglige tematikker, mens emnesøgning lader velfærdsteknologibegrebet og synonyme stå i centrum frem for genre og værtspublikation. Referencesøgning bidrager med kilder til bibliografien, som ikke indfanges af de to andre metoder.

1.1 Tidsskriftsøgning

Tidsskrifterne er udvalgt ud fra en oversigt over professionsrelevante tidsskrifter fra UCSJs bibliotek knyttet til UCSJs professionsuddannelser. Denne liste af tidsskrifter er anvendt som udgangspunkt for afsøgning og undervejs suppleret yderligere med relevante titler.

Søgningerne er foretaget med udgangspunkt i Infomedia.dk, da Infomedia giver mulighed for fuldtekstsøgning. Har tidsskrifterne ikke været tilgængelige i Infomedia, er der i stedet foretaget søgning i Bibliotek.dk, som dog ikke i alle tilfælde har fuld dækningsgrad.

Søgningerne foretaget i Infomedia er foretaget ved hjælp af Infomedias såkaldte "Ekspertsøgning", og tidsintervallet er afgrænset til perioden 01.01.2008 til 31.12.2014.

For at mindske mængden af støj og øge relevansen af søgeresultater er der udelukkende søgt i artiklernes overskrifter (RUBRIK) samt "indledende tekst med fed mellem overskrift og brødtekst" (UNDERRUBRIK). Denne fremgangsmåde forsøger at afspejle søgning i titel og abstract med formålet at opnå en tværgående systematik.

Søgestrengen¹, der er benyttet i Infomedia-søgningerne, er følgende:

```
(((*velfærd* OR *effektiv* OR *service*) AND (*teknologi* OR *digital*)) OR velfærdsteknologi*):rubrik OR (((*velfærd* OR *effektiv* OR *service*) AND (*teknologi* OR *digital*)) OR velfærdsteknologi*):underrubrik
```

I de tilfælde, hvor tidsskrifterne ikke har været tilgængelige i Infomedia, er samme søgning som nævnt foretaget i Bibliotek.dk i stedet. Her er følgende søgestreng benyttet:

```
((velfærd* or effektiv* or service*) and (teknologi* or digital*)) or velfærdsteknologi* and vp="[TIDSSKRIFTTITEL]" and (år=2008 or år=2009 or år=2010 or år=2011 or år=2012 or år=2013 or år=2014)
```

Det bør her bemærkes, at der kun er trunke *efter* søgeordene (og ikke også *foran*, som det er tilfældet i Infomedia). Søgestrengen i Bibliotek.dk afviger således fra søgestrengen i Infomedia, ved en teknisk begrænsning i ikke at kunne benytte foranstillet trunkering.

Enkelte søgeresultater er enten vurderet irrelevante, da der blot har været tale om notitser, og enkelte andre har ikke været tilgængelige hos de respektive tidsskrifter længere. Der er fundet og udtrukket følgende mængde.

¹ For nærmere beskrivelse af Infomedias Ekspertsøgning, se: <http://apps.infomedia.dk/Ms3E/Public/manual.pdf>

Infomedia

Tidsskrift	Antal fund	Antal hentet
Administrativ Debat	1	1
Børn&Unge	3	3
Danske Kommuner	25	24
Efterskolen	0	0
Fagbladet FOA Kost og Service	0	0
Fagbladet FOA Pædagogisk	0	0
Fagbladet FOA Social og Sundhed	7	4
Folkeskolen	0	0
Friskolebladet	0	0
Fysioterapeuten	6	2
Mandag Morgen	34	31
Plenum	0	0
Socialpædagogen	4	4
Socialrådgiveren	0	0
Sygeplejersken	10	8
Ugeskrift for læger	1	1
Ældre Sagen NYT	2	2
SAMLET	93	80

Bibliotek.dk

Tidsskrift	Antal fund	Antal hentet
0-14	0	0
Dansk Pædagogisk Tidsskrift	4	4
Danske Fysioterapeuter	0	0
Diætisten	0	0
Ekko	0	0
Ergoterapeuten	6	6
Fabbladet Danske Bioanalytikere	0	0
Klinisk Sygepleje	0	0
Kognition & Pædagogik	1	1
Kost, Ernæring & Sundhed	0	0
KVAN	0	0
Liv i skolen	0	0
MONA	0	0
Månedsskrift for almen praksis	0	0
Nordisk Sygeplejeforskning	0	0
Politica	0	0
Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift	0	0
Skole og samfund	0	0

Social forskning	0	0
Specialpædagogik	0	0
Tidsskrift for socialpædagogik	0	0
Unge Pædagoger	0	0
Vera	1	1
Vård i Norden	0	0
SAMLET	12	12

Samlet er der altså tale om 105 fund, hvoraf 92 er hentet og tilføjet til bibliografien samt tagget.

1.2 Emnesøgning i databaser - Regioner, ministerier og UCviden

Ved hjælp af Google blev alle danske regioners hjemmesider afsøgt. Der blev søgt på ordene velfærdsteknologi eller velfærd, effektiv eller service i kombination med teknologi og digital. Søge-koden "intitle:" blev brugt i et forsøg på kun at opfange fund, som nævnte ovenstående kombinationer. Dette virkede i et begrænset omfang efter hensigten.

For kun at få fund, der befandt sig på regionernes hjemmesider, blev søgekoden "site:" brugt efterfulgt af de respektive hjemmesideadresser. Den endelige søgestreng så sådan ud:

```
intitle:((velfærdsteknologi) OR ((velfærd OR effektiv OR service) (teknologi OR digital))) site:
[HJEMMESIDE-URL]2
```

Herefter blev der foretaget en periodemæssig afgrænsning af søgeresultaterne ved hjælp af den funktion, der hedder "Tilpasset interval...". Her blev tidsperioden 01/01/2008 – 31/12/2014 benyttet.

Søgningerne resulterede kun i fund fra de valgte hjemmesider. Til gengæld var effekten af intitle:-funktionaliteten til at overse, idet en del søgeresultater uden relevante ord i titlen dukkede op. Dette nødvendiggjorde en manuel sortering i søgeresultaterne. Disse blev gennemgået hver for sig og forsynet med tags.

Hjemmeside	Antal fund (ca.)	Antal hentet
Ministerier	232	6
Kommunernes Landsforening	1780	40
Regioner	4303	22
UCviden (google-søgning og søgning på tags)	386	25
SAMLET	6701	103

Som det fremgår, har den benyttede fremgangsmåde ved Google-søgning nogle store usikkerhedsmomenter. Det er dog håbet, at de fund, som denne fremgangsmåde kan have overset, er blevet opfanget i det øvrige søgearbejde.

² Det skal bemærkes at Google trunkerer (*) automatisk.

1.3 Emnesøgning i Forskningsdatabasen

På Forskningsdatabasen, der er en central base for danske forskningsbaserede publikationer, blev der foretaget en søgning, som i store træk ligner den, der blev foretaget i Google. Ligesom i Google blev der søgt på titelniveau ved hjælp af søgekoden "TI:" Søgningen blev desuden begrænset til kun at omfatte dansksprogede udgivelser ved hjælp af søgekoden "LA:" efter fulgt af "da" for dansk. Søgestrengen for Forskningsdatabasen kom på den baggrund til at se sådan ud:

```
TI:(((?velfærd=?effektiv=?service?) (?teknologi=?digital?))=velfærdsteknologi?) LA:da
```

Ligesom med Google-søgningen blev listen med søgeresultater efterfølgende filtreret, idet den blev beskåret til kun at omfatte udgivelser fra 2008 til 2014, begge år inklusive. Dette gav en liste med 110 poster, som efter frasortering af tydeligt irrelevante kilder kom ned på 71 publikationer. Disse blev efterfølgende gennemgået hver for sig og forsynet med tags.

1.4 Referencesøgning

Referencesøgning er en supplerende teknik til den systematiske afsøgning, der ligger til grund for bibliografien. Denne fremgangsmåde tager udgangspunkt i specifikke materialer, der er publiceret i forbindelse med VIOL-projektet, og er derved et supplement i den forstand, at der tages udgangspunkt i allerede kendt relevant materiale modsat den tidsskriftnære tilgang og den systematiske databaseafsøgning. Helt konkret er gennemgået litteraturlister og citationer for en håndfuld centrale kilder for VIOL-projektet.

De afsøgte kilder er:

- Eriksen, Kathrine (red.). *VIOL slutrapport*. UCSJ, [ikke publiceret].
- Heilesen, Simon B. *Om Internationale Forsknings- Og Udviklingsprojekter Inden for Velfærdsteknologi*. Rapport Fra VIOL-Projektet – Velfærdsteknologi, Innovation, Omsorg Og Læring. Roskilde: Roskilde Universitet, 2013.
- Schlüntz, Ditte Annette, Finn Sommer, Helle Storm, Kathrine Eriksen, Mikala Hansbøl, Rune Smidth, Simon Heilesen, and Therese Llambias. *VIOL Delrapport Projektfase 1: Velfærdsteknologi: Kortlægning og analyse af nuværende fremtidige kompetencebehov inden for de sundhedsfaglige arbejdsfelter*. UCSJ, 2013.
- UC Sjælland. *Velfærdsteknologi til professioner*. MOOC. UCSJ, 2015. www.moocz.dk
- UC Sjælland. *Velfærdsteknologi i professionsuddannelserne*. MOOC. UCSJ, 2015. www.moocz.dk

Disse kilder er gennemgået for henvisninger omhandlende velfærdsteknologi, og relevante fund er efterfølgende tilføjet bibliografien. Hvor der var yderligere henvisninger i de nye kilder, blev de også gennemgået og tilføjet på samme måde. Alle kilder blev til sidst slået op i Google Scholar for at afgøre, om de var blevet citeret, og relevante fund herfra blev tilføjet bibliografien. Til dette formål blev funktionen 'cited by' anvendt på de enkelte kildeopslag.

I alt blev 157 kilder på denne vis tilføjet bibliografien og forsynet med tags.

2. Forslag til implementering af bibliografi i Moodle

En måde at implementere bibliografien på, er at benytte den som en søgbar database for studerende på UCSJ. Denne løsning vil kræve opsætnings- og kodningsarbejde, men vil samtidig give det mest fleksible og alment brugbare resultat.

Bibliografien eksisterer i skrivende stund (3.3.2015) som en Zotero-gruppe. Der er adgang til den som beskrevet ovenfor <https://www.zotero.org/groups/velfrdsteknologi/items>. For brugere med Zotero Desktop installeret på deres computer er alle referencerne fuldt søgbare, og der er for så vidt ikke stort behov for en alternativ løsning til denne brugergruppe. Dog kan det formodentlig ikke forventes, at alle studerende vil benytte sig af Zotero, og det vil derfor være gavnligt med en søgemulighed via et web-interface. Zotero tilbyder allerede et sådant webinterface – men der formentlig være ræson i at have dette placeret i en konkret Moodle-miljø for de enkelte kurser ved UCSJ.

Følgende aspekter bør overvejes såfremt man vælger at implementere i et Moodle-miljø. Zotero Desktop benytter sig af en lokal SQL database, som synkroniseres med en tilsvarende database på Zoterøs server. Er der tale om en åben gruppe, hvor flere har rettigheder til at tilføje og rette i materialet, vil den lokale kopi derfor kun blive opdateret, i det der aktivt synkroniseres med databasen på Zoterøs server. Det er dog også muligt at lave sin egen hosting af denne database. Vælges denne løsning vil man altså have adgang til den konstant opdaterede SQL database på sin egen server. Denne database indeholder struktureret data over indholdet i bibliografien, og vil således være søgbar eksempelvis via et PHP-script. Strukturen i en SQL database giver desuden mulighed for booleske søgninger ved hjælp af eksempelvis AND, OR og NOT, og der vil derved være mulighed for at foretage avancerede søgninger; enten på den samlede metadata i bibliografien eller på specifikke felter såsom forfatter, titel, tags eller abstract. Dette PHP-script vil herefter kunne indsættes i Moodle (eller på andre hjemmesider) som et søgefelt, der søger i den fulde og opdaterede bibliografi over velfærdsteknologi.

En alternativ anvendelsesmulighed, der ikke kræver teknisk udviklingsarbejde, består i blot at kopiere links fra Zotero-gruppen på kryds og tværs af emneord. Således kan man via Zoterøs web-interface tilvælge fx "Sygeplejerske" og "robotteknologi" som tags og derefter kopiere URL'en ind i et Moodle-kursusrum. På den vis udvælges en specifik del af bibliografien til et specifikt formål. Et sådant link ser således ud: <https://www.zotero.org/groups/velfrdsteknologi/items/tag/Robotteknologi/tag/Sygeplejerske>

3. Screenshot af Zotero-gruppen Velfærdsteknologi

The screenshot shows the Zotero web interface. At the top, the Zotero logo is on the left, and the user's name 'Mikkel Hvidtfeldt Andersen' and navigation links like 'Settings', 'Inbox (3)', 'Download', and 'Log Out' are on the right. Below the header is a navigation bar with 'Home', 'My Library', 'Groups', 'People', 'Documentation', 'Forums', and 'Get Involved'. A search bar is located on the right side of the navigation bar.

The main content area is divided into two columns. The left column shows the 'Library' section with a 'Trash' link and a 'Tags' section containing numerous tags such as 'RIS import', 'Administrati...', 'Automatiseri...', 'Bioanalytike...', 'borgerservic...', 'Brugervenlig...', 'Chipkort', 'Computer', 'Designetknol...', 'Det Samfunds...', 'digital forv...', 'Digital sags...', 'Digital selv...', 'digitaliseri...', 'Digitaliseri...', 'e-læring', 'Elektronisk ...', 'Energibespar...', 'Ergo', 'Ergoterapeut', 'Ernæring og ...', 'Faseskiftend...', 'Filter', 'Fysioterapeu...', 'genoptræning...', 'GPS', 'handicaphjæl...', 'Hjælpemiddel...', 'Hjælpemiddel...', 'Hverdagsliv', 'Hygienetekno...', 'Indeklima', 'innovation', 'institutions...', 'Internet, an...', 'IT', 'it-støtte, l...', 'Journaliseri...', 'kommunikatio...', 'kortlægning', 'kundeinvolv...', 'Iedelse', 'Leisure Mana...', 'Lifte', 'litteratur-o...', 'luftrensere', 'Lærer', 'Medieteknolo...', 'Mobilteknolo...', 'Mobiltelefon', 'offentlig-pr...', 'organisering', 'Patientdata', 'PDA', 'Pleje-teknol...', 'Plejeteknolo...', 'POCT', 'Post Danmark', 'Pædagog', 'Radikal Inno...', 'Robotics', 'Roboteknolo...', 'Samfund', 'Sensortekno...', 'Service Inno...', 'serviceorgan...', 'services', 'Servicetekno...', 'Sikkerhed', 'Simulationst...', 'Smartphones', 'SMS-teknolog...', 'Socialrådgiv...', 'sundhed', 'sundhedstekn...', 'Sygeplejersk...', 'sygepleje', 'Sygeplejersk...', 'Tablet-tekn...', 'Talegenkende...', 'Tandpleje', 'teknologi', 'Telemedicine', 'Telemedicine', 'Tolketeknolo...', 'Uddannelse', 'ultrafine pa...', 'Undervisning', 'Undervisning...', 'user-driven ...', 'Vandrensning...', 'velfærdspoli...', 'velfærdstekn...', 'Velfærdstekn...', 'ventilation', 'Video', 'VIOL', 'VIOL-projekt...'.

The right column displays a list of items in a table format. The table has columns for 'Title', 'Creator', 'Item Type', 'Year', 'Publication', and 'Date Added'. The items listed include:

Title	Creator	Item Type	Year	Publication	Date Added
Digital service er god service	Frelle-Petersen and Jensen	Journal Article	2014	Administrativ Debat	3/3/2015 10:59 AM
Indlæg i Altinget.dk: "Danske eller kinesiske velfærdslesnin...	Delman	Newspaper Article	2014	Altinget.dk	2/27/2015 2:40 PM
Sundhedsteknologi ? en vej til bedre velfærd?	Wentzer	Newspaper Article	2013	Altinget.dk	2/27/2015 2:40 PM
Kritiske tanker om tvangen til positivitet : konkurrenceprog...	Larsen	Journal Article	2013	Arkitekten	2/27/2015 2:40 PM
Ledere misforstår velfærdsteknologiers potentialer	Dupret	Newspaper Article	2014	Berlingske Tidende	2/27/2015 2:40 PM
Mere tro på service	Sundbo	Newspaper Article	2013	Boersen	2/27/2015 2:40 PM
De nye teknologiske bygmestre	Lauritsen and Broberg	Journal Article	2011	Børn&Unge	3/3/2015 10:59 AM
Klar ved tastene. BUPL-A dropper brevene	Larsen	Journal Article	2014	Børn&Unge	3/3/2015 10:59 AM
Mobil kommune vinder pris	Rasmussen	Journal Article	2010	Børn&Unge	3/3/2015 10:59 AM
Rumlig organisering af enzymer eller cellefabrikkers effektiv...	Albertsen and Mortensen	Journal Article	2011	Dansk Kemi	2/27/2015 2:40 PM
Digitaliseringen af daginstitutionerne - hvorfor ikke bare l...	Schiolin	Journal Article	2014	Dansk pædagogisk tidsskrift	3/3/2015 10:59 AM
Velfærdsteknologi og handicap : øget frihed til mindre samvæ...	Langager	Journal Article	2014	Dansk pædagogisk tidsskrift	3/3/2015 10:59 AM
Flere veje til at begribe og håndtere teknologi i profession...	Hansbol	Journal Article	2014	Dansk Pædagogisk Tidsskrift	3/3/2015 11:17 AM
Patientsikkerhed ved brug af POCT og selvtest	Danske Bioanalytikere	Journal Article	2013	Danske Bioanalytikere	3/3/2015 11:17 AM
Leder: Digital service er god service	KL	Journal Article	2011	Danske Kommuner	3/3/2015 10:59 AM
Skridtet videre fra potteskår og papir	Hansen	Journal Article	2008	Danske Kommuner	3/3/2015 10:59 AM
Velfærdsteknologi bliver nyt vækstområde	Lenschau-Teglers	Journal Article	2010	Danske Kommuner	3/3/2015 10:59 AM
Kommuner i mål med digital borgerservice	Friholt	Journal Article	2009	Danske Kommuner	3/3/2015 10:59 AM
Kommuner tager patent på velfærdsteknologi	Larsen	Journal Article	2011	Danske Kommuner	3/3/2015 10:59 AM
Kronik: Næste generations velfærdsteknologi	Larsen	Journal Article	2012	Danske Kommuner	3/3/2015 10:59 AM
Råderummet: Velfærdsteknologi er sund fornuft	Kastrup-Larsen	Journal Article	2011	Danske Kommuner	3/3/2015 10:59 AM
Selvtømmende superbleer og smarte vaskew'er	Friholt	Journal Article	2009	Danske Kommuner	3/3/2015 10:59 AM
Velfærdsteknologi i vækst	Knudsen	Journal Article	2013	Danske Kommuner	3/3/2015 10:59 AM
ØP: Fokuser på velfærdsteknologien og lad bundlinjen bestemm...	Hejlesen	Journal Article	2012	Danske Kommuner	3/3/2015 10:59 AM
Velfærdsteknologi til de svageste	Hansen	Magazine Article	2007	Danske Kommuner	3/3/2015 11:17 AM

At the bottom of the page, there is a pagination control showing '1 to 25 of 396' items.

<https://www.zotero.org/groups/velfrdsteknologi/items/>

4. Litteraturliste

Heilesen S. 2013. *Om internationale forsknings- og udviklingsprojekter inden for velfærdsteknologi.*

Roskilde: Roskilde Universitet. Tilgængelig på:

http://ucsj.dk/fileadmin/user_upload/FU/projekter/Viol/viol - Om internationale forsknings- og udviklingsprojekter inden for velfærdsteknologi.pdf

Pors, N. 2013. *Evidens Og Systematiske Reviews : En Introduktion.* Frederiksberg:

Samfundslitteratur.